

παρουσίασεν εἰς τὰς αἰσθήσεις αὐτοῦ προσφορώ-
τερα καὶ εὐκατέληπτα διὰ τὴν χειρουργίαν. Οὐ-
τω κρίνοντες, δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι ἡ γνῶσις
τῆς χειρουργίας ἦτοι τῶν χειρουργικῶν νοσημάτων
καὶ τῶν βοηθημάτων τούτων προϋπήρξε τῆς γνώ-
σεως τῆς εἰδικῆς νοσολογίας.» Θ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΟΨΙΣ

ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ.

II ΓΛΩΣΣΑ ἡ σήμερον πενταχού τῆς Μεγάλης
Βρεταννίας λαλουμένη οὔτε ἡ ἀρχαία καὶ πρώτη
γλῶσσα τῆς νήσου εἶναι, οὔτε ἐξ αὐτῆς κατάγε-
ται, ἀλλ' ἔχει ἐντελὲς ξένην τὴν καταγωγὴν. Ἡ
γλῶσσα τῶν πρώτων κατοίκων τῆς νήσου ταύτης
ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ Κελτική ἢ Γαλατικὴ κοινὴ
εἰς αὐτοὺς μετὰ τῆς Γαλατίας, ἐξ ἧς ἐκ πολλῶν
περιστάσεων γίνεται δῆλον, ὅτι συνφασίθη ἡ Με-
γάλη Βρεταννία. Ἡ Κελτικὴ αὕτη γλῶσσα καθὰ
λέγεται πολὺ ἐκφραστικὴ καὶ πλουσία, καὶ οὕσα
πιθανῶς μία τῶν ἀρχαιότερων ἐν τῷ κόσμῳ γλωσ-
σῶν ἐπεκράτει ποτὲ εἰς πολλὰς τῶν δυτικῶν χω-
ρῶν τῆς Εὐρώπης. Αὕτη ἐκλεῖτο ἐν Γαλατίᾳ, ἐν
Μεγάλῃ Βρεταννίᾳ, ἐν Ἰρλανδίᾳ καὶ πιθανώτατα
ἐν Ἰσπανίᾳ, μέχρι οὗ ἐν τῇ φορᾷ ἐκείνῃ τῶν ἐπα-
ναστάσεων αἰτίνες ἐπηκολούθησαν τὰς κατακτήσεις
πρῶτον μὲν τῶν Ῥωμαίων καὶ μετὰ ταῦτα τῶν
βορείων ἐθνῶν, μεταλλαχθεῖσης τῆς κυβερνήσεως,
καὶ τρόπον τινὰ τῆς φάσεως τῆς Εὐρώπης, ἡ γλῶ-
σσα αὕτη βαθμυδὸν ἐξηλείφθη, τώρα δὲ σώζεται
μόνον εἰς τὰ ὄρη τῆς Οὐαλίας, εἰς τὰς πετρώδεις
χώρας τῆς Σκωτίας καὶ μεταξὺ τῶν Ἰρλανδῶν,
διότι καὶ ἡ Ἰρλανδικὴ καὶ ἡ Σκωτικὴ καὶ ἡ Οὐαλ-
λικὴ δὲν εἶναι ἄλλο, εἰμὴ διαφορετικαὶ διάλεκτοι
τῆς αὐτῆς γλώσσης, τῆς ἀρχαίας Κελτικῆς.

Ἡ Κελτικὴ λοιπὸν ἦτο ἡ γλῶσσα τῶν ἀρχαίων
Βρεταννῶν, τῶν πρώτων κατοίκων οὗς γνωρίζομεν
εἰς τὴν νήσον. καὶ ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ἀφί-
ξεως τῶν Σαξόνων ἐν Ἀγγλίᾳ (ἐν ἔτει σωτηρίῳ
550), οἵτινες κατακτῆσαντες τοὺς Βρεταννοὺς δὲν
συνεμίχθησαν μετ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐξέβηλον αὐτοὺς
τῶν κατοικιῶν των, καὶ ἐδίωξαν αὐτοὺς καὶ τὴν
γλῶσσαν αὐτῶν ἐντὸς τῶν ὁρέων τῆς Οὐαλίας.
Οἱ Σάξωνες ἦσαν ἐξ ἐκείνων τῶν βορείων ἐθνῶν τὰ
ὅποια ἐλεηλάτησαν τὴν Εὐρώπην· καὶ ἡ γλῶσσά
των, διάλεκτος οὕσα τῆς Γοθικῆς ἢ τῆς Τευτο-
νικῆς πάντῃ δὲ διάφορος τῆς Κελτικῆς ἔθεσε τὰ
θεμέλια τῆς σημερινῆς Ἀγγλικῆς. Καθ' ὅλον δὲ τὸ

μεσημβρινὸν μέρος τῆς νήσου ἐξηκολούθει νὰ ὀμι-
λῇται διὰ μίξεώς τινος μετὰ τῆς Δανικῆς, γλώσσης
τὴν αὐτὴν πηγὴν ἐχούσης τῇ Σαξωνικῇ, μέχρι
τῆς ἀφίξεως Γουλιέλμου τοῦ Κατακτητοῦ. Οὗτος
εἰσήγαγε τὴν Νορμανδικὴν ἢ τὴν Γαλλικὴν ὡς
γλῶσσαν τῆς αὐλῆς, ὅπερ ἔφερεν ἀξιοσημείωτον
μεταλλαγὴν εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἔθνους, ἡ δὲ
μετὰ ταῦτα καὶ μέχρι τῆς σήμερον ὀμιλουμένη
Ἀγγλικὴ εἶναι μίγμα τῆς ἀρχαίας Σαξωνικῆς, καὶ
τῆς Νορμανδο-Γαλλικῆς, περιέχουσα νέας καὶ
ξένας λέξεις τὰς ὁποίας προϊόντος τοῦ χρόνου τὸ
ἐμπόριον καὶ ἡ μάθησις βαθμυδὸν εἰσήγαγον.

Ἡ ἱστορία τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης δύναται κατ'
αὐτὸν τὸν τρόπον καθαρῶς νὰ ἐρευνηθῇ. Ἡ γλῶσ-
σα ἡ ὀμιλουμένη εἰς τὰς κάτω χώρας τῆς Σκω-
τίας, εἶναι τώρα καὶ ἦτο διὰ πολλὰς ἑκατονταε-
τηρίδας, οὐδὲν ἄλλο ἢ διάλεκτος τις τῆς Ἀγγλι-
κῆς. Πῶς ἀληθῶς, ἡ διὰ ποίων μέσων, ἡ ἀρχαία
Κελτικὴ γλῶσσα ἐξωρίσθη ἀπὸ τὰς κάτω χώρας
ἐν Σκωτίᾳ, καὶ εὔρε καταφύγιον μεταξὺ τῶν ὁρέων
καὶ τῶν Νήσων, δὲν δυνάμεθα τόσον εὐκόλως νὰ
ἀποδείξωμεν, ἢ πῶς παρομοία μεταβολὴ ἔγινεν
εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἐὰν τὸ μεσημβρινώτερον μέρος
τῆς Σκωτίας ὑπέκειτο ἅπαξ εἰς τοὺς Σάξωνας,
καὶ ἐσχημάτιζε μέρος τῆς Νορθουμπερλανδίας, καὶ
ἐὰν ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἄγγλων ἐξορίστων, οἵ-
τινες κατέφυγον ἐντὸς τῆς Σκωτίας, ἐπὶ τῶν Νορ-
μανδῶν κατακτητῶν καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις,
εἰσήγαγον εἰς ταύτην τὴν χώραν τὴν γλῶσσαν των
ἥτις μετὰ ταῦτα, διὰ τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων τῶν
δύο ἐθνῶν, ὑπερίσχυσε τῆς Κελτικῆς, εἶναι ζητή-
ματα ἀβέβητα, καὶ φιλονεικούμενα, ἡ συζήτησις
τῶν ὁποίων θέλει μᾶς φέρει μακρὰν τοῦ σκοποῦ μας.

Ἀφ' οὗ, ἐτι ἐλέχθη φαίνεται ὅτι ἡ Τευτονικὴ διά-
λεκτος εἶναι ἡ βᾶσις τῆς σημερινῆς γλώσσης.
Εἰσηλθε δὲ μεταξὺ τῶν Ἀγγλῶν ὑπὸ τρεῖς δια-
φόρους μορφάς, τὴν Σαξωνικὴν, τὴν Ἀκτινικὴν καὶ
τὴν Νορμανδικὴν· πᾶσαι δὲ αὗται αἱ μορφαὶ ἀνε-
μίχθησαν ὁμοῦ εἰς τὴν γλῶσσαν ταύτην. Μέγι-
στος ἀριθμὸς λέξεων πρὸς τούτοις ἐλήφθη κατ'
εὐθείαν ἐκ τῆς Ἀκτινικῆς, ἀλλὰ πολλαὶ ἐξ αὐτῶν
πιθανώτατα ἐλήφθησαν διὰ μέσου τῆς Νορμανδο-
Γαλλικῆς γλώσσης, τὴν ὁποίαν εἰσήγαγον Γουλιέλ-
μος ὁ Κατακτητής. Διότι ἐπειδὴ οἱ Ῥωμαῖοι ἦσαν ἐπὶ
πολὺ ἐν πλήρει κατοχῇ τῆς Γαλλίας, ἡ γλῶσσα
ἡ ὀμιλουμένη εἰς τὴν χώραν ταύτην, ὅτε ἐφόρ-
μησαν οἱ Φράγκοι καὶ οἱ Νορμανδοὶ, ἦτον εἰδός
τι διεφθαρμένης Ἀκτινικῆς μεμιγμένης μετὰ κελ-
τικῆς, εἰς τὴν ὁποίαν ἐδόθη τὸ ὄνομα τῆς Ῥωμα-

νικῆς. Καὶ ἐπειδὴ οἱ Φράγκοι καὶ οἱ Νορμανδοὶ δὲν ἐξεδιώξαν, ὥς οἱ Σάξωνες ἐν Ἀγγλίᾳ, τοὺς διατοίκους, ἀλλὰ συνεμίχθησαν μετ' αὐτῶν ἀφοῦ τοὺς ἐνίκησαν, διὰ τοῦτο ἡ γλῶσσα τοῦ τόπου ἐγένετο μίγμα ἐκ τῆς Τευτονικῆς γλώσσης τῆς ὑπὸ τῶν κατακτητῶν τούτων ὀμιλουμένης καὶ τῆς πρὸ τῶν κατακτητῶν ἐπικρατούσης διεφθαρμένης Λατινικῆς. Ἐπομένως ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα καὶ σήμερον ἔχει ἀξιοσημείωτον συγγένειαν μετὰ τῆς Λατινικῆς, καὶ κατὰ συνέπειαν μέγας ἀριθμὸς λέξεων Λατινικῆς καταγωγῆς αἵτινες ἦσαν ἐν χρήσει μετὰ τῶν Νορμανδῶν ἐν Γαλίᾳ, εἰσῆχθησαν καὶ ἐν τῇ Ἀγγλικῇ γλώσσῃ συγχρόνως μετὰ τὴν κατάκτησιν· εἰς ταύτας δὲ τὰς Λατινικὰς λέξεις προσθετέαι καὶ αἱ ληφθεῖσαι κατ' ὁρίαν ἐκ τῆς Λατινικῆς γλώσσης, ἕνεκα τῆς μεγάλης ἐκτάσεως τῆς Λατινικῆς φιλολογίας ἐν Εὐρώπῃ.

Ὅπως λοιπὸν ἐκ τοῦ βεβήματος τινῶν βυάκων καθίσταται τόπος τις ἀνώμαλος, οὕτω καὶ ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα φυσικῶς καθὼς πᾶσα σύνθετος γλῶσσα, ἐξ ἀνάγκης πάσχει ἐνίοτε ἀνωμαλίας. Δὲν πρέπει δὲ νὰ περιμένῃ τις ἐξ αὐτῆς τὴν σχέσιν τῶν μερῶν, τὴν πλήρη ἀναλογίαν καὶ τὴν σύνταξιν ἥτις δύναται νὰ εὗρεθῇ καὶ εἰς τὰς ἀπλουστεράς γλώσσας, τὰς σχηματισθεῖσας τρόπον τινὰ ἐξ ἑαυτῶν καὶ οἰκοδομηθεῖσας ἐπὶ ἐνὸς καὶ μόνου θεμελίου. Ὅθεν ὀλίγιστα λείψανα Συζυγιῶν καὶ Κλίσεων ἔχει· καὶ ἡ σύνταξις τῆς εἶναι περιορισμένη, διότι ὀλίγιστα γνωρίσματα ὑπάρχουσιν εἰς τὰς λέξεις αὐτῆς, ἐξ ὧν δύναται νὰ γίνῃ φανερά ἡ μεταξὺ τῶν λέξεων συνάφεια καὶ ἀλληλουχία. Αἱ λέξεις τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ληφθεῖσαι ὑπὸ διαφόρων καὶ ἀνομοίων πηγῶν πλανῶνται οὕτως εἰπεῖν ἡ μία μακρὰν τῆς ἄλλης καὶ δὲν συνάπτονται τόσο φυσικῶς εἰς τὴν κατασκευὴν μιᾶς ἰδέας, καθὼς αἱ λέξεις αἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γλῶσσαν.

Ἀλλὰ τὰ ἐλαττώματα ταῦτα, ἐὰν ἦναι πραγματικῶς ἐλαττώματα, τῆς συνθέτου ταύτης γλώσσης, ἀντισταθμίζονται δι' ὠφελειῶν αἱ ὁποῖαι παρακολουθοῦσιν αὐτήν· ἰδίως δὲ διὰ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς ποικιλίας τῶν λέξεων διὰ τῶν ὁποίων ἡ γλῶσσα πλουτίζεται. Ὀλίγα γλῶσσαι εἶναι τῶν ἐν μᾶλλον πλούσιαι τῆς Ἀγγλικῆς. Εἰς πάντα τὰ σοβαρὰ ἀντικείμενα, πρὸ πάντων δὲ ἱστορικὰ, κριτικὰ, πολιτικὰ καὶ ἠθικὰ, οὐδεὶς συγγραφεὺς δύναται νὰ παρρησιάζῃ διὰ τὴν πτωχείαν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης. Τὸ φιλομαθὲς καὶ σκεπτικὸν πνεῦμα τοῦ λαοῦ, ἐσθναζέ πάντοτε

μεγάλαν ποσότητα φράσεων ἐπὶ παντὸς ἀντικειμένου πανταχόθεν.

Ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα εἶναι ἐπίσης πλουσία εἰς τὴν ποίησιν. Τὸ ποιητικὸν αὐτῆς ὕφος διαφέρει πολὺ τοῦ πεζοῦ, ὅχι ὥς πρὸς τὸν ρυθμὸν ἀλλ' ὥς πρὸς τὰς λέξεις. Ὡς πρὸς τοῦτο ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα εἶναι ἀπείρως ἀνωτέρα τῆς Γαλλικῆς, τῆς ὁποίας ἡ ποίησις δὲν ἠδύνατο νὰ διακριθῇ ὅτι διαφέρει ἀπὸ τοῦ σύνηδες πεζοῦ, εἰμὴ διὰ τῆς ὁμοιοκαταληξίας.

Κυρίως ἐπὶ σπουδαίων ἀντικειμένων καὶ ὥς πρὸς τὰς ἰσχυράς συγκινήσεις τῆς ψυχῆς ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα δεικνύει τὴν δύναμιν τοῦ ἐκφράζεσθαι. ἔχει περὶ τὰς 80 τοῦλάχιστον λέξεις ἵνα παραστήσῃ ὅλας τὰς ποικιλίας τοῦ πάθους τοῦ θυμοῦ. Ἀλλὰ πρὸς περιγραφὴν τῶν λεπτῶν αἰσθημάτων καὶ συγκινήσεων ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα δὲν εἶναι τόσο γόνιμος. Πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ Γαλλικὴ γλῶσσα υπερβίνει τὴν Ἀγγλικὴν κατὰ πολὺ πρὸς ἐκφράσιν τῶν λεπτοτέρων ἐκφράσεων τοῦ χαρακτήρος· Ἄν ἐπιχειρήσῃ τις νὰ μεταφράσῃ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν ὀλίγας σελίδας ἐνὸς τῶν μυθιστορημάτων τοῦ Μαριβέ εὐθὺς θὰ ἐννοήσῃ τὴν δυσκολίαν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης εἰς ἐκφράσιν τῶν τοιούτων ἀντικειμένων.

Περαινόντες λέγομεν ὅτι οὐδεμία γλῶσσα εἶναι τόσο ἀφθονος ὥσον ἡ Γαλλικὴ, δι' ὅ,τι εἶναι τερπνὸν, παιδρὸν καὶ διασκεδαστικόν. Ἰσως εἶναι ἡ ἐπιτηδαιοτέρα γλῶσσα πρὸς ὁμιλίαν ἐν τῷ γνωστῷ κόσμῳ· ἀλλ' εἰς τὰ ὑψηλότερα ἀντικείμενα τῆς συνθέσεως ἡ Ἀγγλικὴ δύναται δικτιῶς νὰ λογισθῇ ὅτι τὴν υπερβίνει κατὰ πολὺ.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

M. P. A.

Η ΟΡΝΙΘΟΠΩΛΙΣ.

Κόρη μικρὴ τοῦ πιλαεῖς

Μὲ τὸ βραδὶ τὸ λυγρὸν,

Γιὰ πέμου πόσα τὸ πουλεῖς;

Αὐτὸ τ' ὀρνίθι τὸ μικρὸ;

—Τὸ πετεινάρ· τὸ κυλὸ

Μὲ τὰ χρυσὰ του τὰ πτερὰ

Ποτὲ, ποτὲ, δὲν τὸ πουλῶ,

Δὲν τὸ πουλῶ γιὰ τὸν παρᾶ.

—Κόρη μὴ φέγγε βιαστικὰ

Στάσου λιγάκι μὴ στιγμὴ,

Καὶ πέ· μου τῶρα παστρικά

Τοῦ ὀρνιθοῦ σου τὴν τιμὴ.